

Rassen: te kust en te keur

Vijf jaar lang moesten uientelers het zonder actuele rassenlijst voor zaaiuien stellen doordat de financiering van het rassonderzoek in 2002 stopte. Sinds 2005 echter voeren twee verschillende partijen weer rassonderzoek uit en dat leverde dit jaar zelfs twee rassenlijsten op. Bij de suikerbieten komt steeds meer keuze in resistente rassen.

Door: Harma Drenth
Fotografie: Ellen Meinen, Suzan Rexwinkel

SUIKERBIETEN:

Coyote levert meeste geld op

De nieuwe bietenrassen op de Aanbevelende Rassenlijst voor 2008 zijn Rosadonna, Michelle, Cadenza en Piranha. De laatste is een ras voor de teelt op percelen met rhizoctonia en geeft duidelijk een betere financiële opbrengst

dan de rassen die al op de lijst stonden. Ook op wortel- en suikeropbrengst per hectare is het ras een verbetering. De kweker is SESVanderHave. Bij de rhizomanieresistente rassen blijft Coyote qua financiële opbrengst op de eerste plaats staan met 103 punten. Daarna volgen twee nieuwe rassen met elk 101 punten, Rosadonna van kweker Kuhn & Co en Michelle van KWS Saat. Dit laatste ras heeft een late grondbedekking; het krijgt daarvoor een 6. KWS heeft ook een tweede nieuwe binnenkomer, Cadenza. Dit ras heeft een hoog suikergehalte, maar blijft achter bij de wortelopbrengst.

Kiezen voor een rhizoctoniaresistent ras is raadzaam als er ooit rhizoctonia op het bedrijf is geweest. Op de zuidelijke en oostelijke zandgronden is een rhizoctoniaresistent ras volgens IRS al snel de beste keuze. Op deze gronden is de opbrengst van de beschikbare rhizoctoniaresistente rassen vrijwel gelijk aan die van de vatbare rassen als er geen rhizoctonia in de grond zit. Is er wel rhizoctonia, dan kan de teelt van een vatbaar ras leiden tot opbrengstverlies of zelfs afkeuring als er te veel rotte bieten in de partij zitten.

Een ras dat resistent is tegen witte bietencysteenaaltjes, is al rendabel bij een matige besmetting. Dat blijkt uit vijf jaar IRS-rassenproeven bij verschillende aaltjesdichtheden. Een besmetting is matig bij 301 tot 600 eieren en larven per monster op lichte grond (tot 20 procent afslibbaar) en 401 tot 700 eieren en larven op zware grond (meer dan 20 procent afslibbaar). De rassen Pauletta en Annalisa presteren volgens IRS dan beter dan vatbare rassen, zeker bij droogte. In droge jaren is een resistent ras zelfs al rendabel bij een lichte besmetting; 101 tot 300 eieren en larven op lichte grond, 151 tot 400 eieren en larven op zware grond. Het ras Annalisa geeft van de twee resistente rassen op de rassenlijst de hoogste financiële opbrengst met 92 punten. Het ras 6K54 van KWS heeft na twee jaar in het cultuur- en gebruikswaardenonderzoek 98 punten op financiële opbrengst.

Aanbevelende Rassenlijst suikerbieten 2008										
Ras	financiële opbrengst*)	vroegheid grondbedekking	kophoogte**)	grondtarra	K+Na	aminoN	suikergehalte	WIN	wortelopbrengst	suikeropbrengst
Coyote	103	7	102	102	98	95	100	100	102	102
Rosadonna	101	7,5	112	88	102	91	99	100	102	101
Michelle	101	6	100	90	90	110	98	100	104	102
Shakira	100	6,5	98	104	102	113	105	100	94	98
Sinfonia	100	8	92	98	113	109	101	99	100	101
Zanzibar	100	8	104	100	101	93	98	100	102	100
Rosanova	100	7	102	96	97	90	102	100	97	98
Rosabelle	99	7,5	102	98	95	99	98	100	102	100
Rosagold	99	8	103	99	95	104	97	100	103	101
Radial	99	7,5	98	103	99	98	99	100	101	100
Cadenza	99	8	91	110	103	124	105	100	93	98
Rassen voor percelen met rhizoctonia										
Piranha	95	8,5	108	91	97	90	100	100	95	95
Solano	92	8,5	110	87	96	91	100	100	92	92
Arrival	92	8	101	92	96	89	100	100	91	92
Zanubia	92	9	100	107	94	98	98	100	95	93
Solea	90	7,5	110	92	98	92	100	100	90	90
Heracles	82	8,5	81	111	105	122	103	100	80	82
Rassen voor percelen met witte bietencysteenaaltjes										
Annalisa	92	6,5	93	93	117	140	101	99	92	93
Pauletta	86	9	99	80	108	159	93	97	98	91

*) bij een wortelopbrengst van 64 ton per hectare, 16,4 procent suiker, 15 mmol aminoN per kilo biet, 45 mmol K+Na per kilo biet, 6 procent grondtarra.
**) een hoog cijfer betekent dat de biet hoog boven de grond groeit. Op kleigrond is dit gunstig, op zandgrond ongunstig.
Bron: HPA

CICHOREI:

Nieuwe Bronze beste cichoreiras

Bronze, het nieuwe cichoreiras op de Rassenlijst 2008, heeft de hoogste financiële opbrengst. De cijfers in de tabel zijn de gemiddelden van de onderzoeksjaren 2002 tot en met 2007. In 2007 lagen de proeven op drie locaties, waarvan twee op Zeeuwse kleigrond en een in het Brabantse Vredepeel, op zandgrond. Bij de berekening van de financiële opbrengst is geen rekening gehouden met verschil in grondtarra. De verschillen in grondtarra waren in het onderzoek zo klein dat ze niet significant waren; dat wil zeggen dat daaruit geen statistisch betrouwbare conclusies konden worden getrokken.

Cultuur- en gebruikswaarden cichorei						
Ras	financiële opbrengst*)	vroegheid grondbedekking	schiet-resistentie	wortelopbrengst	inulinegetal	inulineopbrengst
Bronze	103	7,5	8,0	103	99	102
Melci	101	7,5	7,5	101	100	101
Belcanto	100	7,0	7,0	100	100	100
Arioso	100	7,0	9,0	101	99	100
Crescendo	99	7,0	9,0	98	101	99
Echo**)	100	6,5	8,5	96	104	100
FD0602***)	100	7,0	8,0	99	100	100

*) bij een prijs van 64 euro per ton cichorei, 0,40 euro per ton cichorei per 0,1 punt lager of hoger inulinegetal dan 16.
**) Ras vier jaar in onderzoek
***) Ras twee jaar in onderzoek
Bron: PPO

ZAAIUIEN:

Beoordelingen na bewaring

De uienteler kan dit jaar twee lijsten gebruiken om een geschikt uienras te kiezen. De ene lijst is van het Uien Innovatie en Kennis Centrum (UIKC), een initiatief van Proefboerderij Rusthoeve en DLV Plant, de andere lijst van Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO) en Agrifirm. Het UIKC heeft proefvelden in Colijnsplaat en Zeewolde, PPO en Agrifirm voeren rassenonderzoek uit in Lelystad.

Bij beide rassenlijsten gaan de uien na de teelt en de bewaring in. In het vroege voorjaar worden dan de uien verwerkt en gesorteerd zoals dat in de praktijk op de uiensoortbedrijven gebeurt. Daarna volgt de beoordeling van de netto opbrengst en de kwaliteitsaspecten. Dat betekent dat de cijfers in de twee verschillende tabellen zijn gebaseerd op de teeltjaren 2005 en 2006. De verwerking en beoordeling vond plaats in het voorjaar, dus in 2006 en 2007. De oogst van de proefvelden van 2007 ligt in de bewaring om volgens plan in voorjaar 2008 te worden gesorteerd en beoordeeld.

De rassenlijsten kunnen niet worden samengevoegd omdat sommige aspecten bij de beoordeling een indexcijfer krijgen. Op die aspecten kan het ras alleen worden vergeleken met rassen die in dezelfde proef zijn beoordeeld. De verschillen tussen netto opbrengst maken dat duidelijk; bij het UIKC staat het indexgetal 100 voor 55 ton per hectare, bij PPO/Agrifirm voor 67,5 ton per hectare. Samenvoegen is bovendien niet mogelijk doordat in de onderzoeken verschillende aspecten zijn beoordeeld. In het bulletin van Agrifirm/PPO is de vroegheid van de rassen beoordeeld, gebaseerd op de vroegheid van strijken in 2006 en 2007. Het UIKC daarentegen heeft gekeken naar de uniformiteit van de rassen.

Rassenlijst zaaiuien 2007							
Ras	uniformiteit*	huidvastheid	hardheid	droge stof	eenkernigheid**	netto opbrengst***	
Arenal	1,3	96	99	97	74	104	
Baldito	1,6	104	95	99	71	92	
Bennito	1,6	98	98	102	68	104	
Bingo	1,6	93	94	103	52	103	
Canto	1,5	104	110	105	69	90	
Donna	2,1	97	95	100	79	102	
Hector	1,9	102	106	105	69	102	
Hybelle	1,0	102	103	98	73	106	
Hyskin	1,3	95	97	95	81	103	
Hytech	1,4	104	88	98	83	110	
Julia	2,0	93	97	103	79	93	
Napoleon	1,3	105	104	97	70	104	
Vento	1,6	104	109	102	75	93	
Wellington	1,3	102	107	96	76	95	

*) 1 = alles dezelfde vorm, 3 => 25 procent afwijkende vorm
 **) uien met 1 of 2 harten op korte afstand van elkaar; aantal per 100 stuks
 ***) opbrengst > 35 millimeter exclusief rotte of kale uien en schillen; 100 = 55 ton per hectare
 Bron: UIKC

Rassenbulletin zaaiuien 2008							
Ras	vroegheid	niet-kale uien (%)	hardheid*	droge stof	meerkernigheid (%)	bruto opbrengst	netto opbrengst**
Gele uien							
Julia	8,5	97,2	106	94	9	93	92
Proteus***)	8,4	-	-	93	25	100	-
Canto	7,5	99,5	112	101	14	99	101
Summit	7,4	98,4	104	98	11	108	110
Wellington	7,4	99,6	117	93	9	103	107
Baldito	7,0	99,3	101	99	23	106	105
Arenal	6,9	98,4	103	95	28	99	103
Donna	6,9	99,1	107	96	19	102	104
Hector	6,8	99,2	110	98	21	101	101
Hytech	6,8	99,4	97	91	12	108	111
Bennito	6,7	99,1	103	92	11	105	107
Napoleon	6,7	99,8	102	89	17	106	108
Bravo	6,6	98,7	115	101	18	97	99
Sunskin	6,6	99,2	100	95	14	109	114
Hybelle	6,5	98,8	102	98	12	105	109
Hyskin	6,5	99,0	104	99	16	107	108
Rode uien							
Redspark	8,1	98,9	86	110	24	96	97
Red Baron	7,7	98,1	81	110	41	96	92
Kamal	7,1	97,3	87	115	30	90	88
Romy	6,9	99,2	88	119	25	84	87
Red Pearl	6,7	98,1	84	115	24	88	85

*) hoog cijfer betekent een hardere ui
 **) opbrengst > 35 millimeter exclusief rotte of kale uien; 100 = 67,5 ton per hectare
 ***) Proteus is voor directe levering
 Bron: PPO/Agrifirm

